

Crònica fotogràfica des de la Gran Guerra

En l'època del triomf absolut de la tècnica, dos fenòmens com ara la guerra i l'esclet de la fotografia no podien passar desapercebuts per a un personatge com Ernst Jünger. Aquest polèmic pensador, poeta, novel·lista i crític polític, nascut a Heidelberg l'any 1895 i mort als 103 anys, protagonitzà una interessant exposició a l'edifici de La Nau de la Universitat de València.

Amb aquest motiu s'ha editat un llibre catàleg de l'exposició que inclou nombroses fotografies i textos inèdits de Jünger.

La mostra inclou 163 fotografies recollides per Jünger després de la Primera Guerra Mundial. L'exposició no és únicament una crònica de l'anomenada Gran Guerra, és també, i sobretot, una mirada a la concepció de la fotografia en el moment de la seua irrupció com a tècnica social. Segons ha escrit Nicolás Sánchez Durá, comissari de l'exposició, «per a Jünger la fotografia, tal com apareix en els seus llibres, és un producte que naix d'una arrel comuna que nodreix tota l'època: el domini de la tècnica i la mobilització total de les societats pel treball».

O com diu Juli Peretó, vicerector de Cultura de la Universitat de València, «Ernst Jünger va reflexionar durant tota la seua vida sobre la guerra des d'una perspectiva no només històrica, sinó també antropològica. Presentem una part del seu treball i, més en particular, a propòsit de la seua participació en la Primera Guerra Mundial, no sols com a matèria de contemplació de la remarcable perfecció tècnica assolida en l'època d'un determinat tipus de mirada sobre els horrors de la guerra. Ara que aquella gran guerra és objecte d'estudi dels historiadors, reflexionem al voltant dels múltiples aspectes de les fotografies que d'ella es prengueren. A més de ser una arma de combat a favor d'una o d'altra interpretació de l'experiència bèl·lica, la fotografia és expressió d'un mode de representació que acabà per modificar de forma irreversible les nostres formes de percebre».

FITXA

Títol
▶ Ernst Jünger: guerra, tècnica i fotografia

Autor
▶ Traducció: Jorge Navarra i Juan B. Llinas

Editorial
▶ Nicolás Sánchez Durá

Argument
▶ La Gran Guerra vista fotogràficament

Història d'una construcció

L'obra és un recull del projecte de difusió del patrimoni cultural de la Universitat de València emmarcat en el conjunt d'accions que reuneix Cinc Segles per commemorar el mig mil·lenni d'existència d'aquesta institució. Intenta aprofundir per diverses vies, en el coneixement, i mantenir, restaurar i difondre aquest valuós llegat de segles, constantment incrementat. Aquest conjunt de béns culturals és qualitativament molt ric, però també posseeix una composició molt variada, i abraça des de les arts plàstiques fins als instruments científics, amb valuosos exemplars bibliogràfics, arqueològics i d'altres procedents de la natura.

No té una importància menor en aquestes col·leccions la referent a l'arquitectura generada per la Universitat, la qual ha demostrat, al llarg de la seua història, un gran encert a encarregar a excel·lents arquitectes les diverses construccions necessàries per a les funcions docents. Així, avui dia, tot i les destruccions durant el setge de la ciutat per les tropes napoleòniques de la magnífica biblioteca neoclàssica de Joaquim Martínez amb tot el contingut o l'assolament, l'any 1960, de l'antiga Facultat de Medicina, dissenyada pel culte academicisme de Sebastià Monleon, disposa encara d'una variada sèrie d'edificis amb el quals es poden recórrer diferents períodes de l'arquitectura de València, amb exemplars de gran qualitat.

Però, potser, entre tots ells el més interessant és, per la seua complexitat i el dilatat procés constructiu, l'edifici històric de l'Estudi General, al qual es dedica l'exposició *Sapientia Aedificavit* i aquest llibre. Durant segles, més que d'un edifici es va tractar d'un agrupament de construccions diverses que no arribà tan sols a ocupar la totalitat de l'illa fins a mitjan d'aquest segle. Un lloc on la ciutat, més que aixecar un costós monument emblemàtic, va preferir adaptar i reformar una sèrie d'habitacles de bones dimensions i

FITXA

Títol
▶ Sapientia Aedificavit

Autor
▶ Mariano Paez, Joaquín Berchez i Joan Oleza

Editorial
▶ Servei de Conservació del Patrimoni

Argument
▶ Es tracta d'una veritable biografia històrica i arquitectònica del vell Estudi General a través de les vicissituds, fractures i avanços que han anat configurant-lo com a monument, amb una significació que no es redueix només als aspectes artístics i arquitectònics, sinó que també insereix la història de l'edifici en l'evolució del món acadèmic.

disposició per impartir les lliçons. No es va estalviar en la condició dels arquitectes que hi van intervenir, ni en la solidesa i factura de les obres, però, com en les primeres madrares egípcies i altres establiments semblants a Occident, es va optar per afavorir el finançament d'un ensenyament de qualitat en un entorn funcional.

Però, amb el pas del temps i en el context de la cultura barroca, tan procliu a l'exaltació de les aparències, fou desig del claustre de professors magnificar aquesta obra com una mitjà d'augmentar-ne el prestigi social i el de l'escola. Per això, a la primitiva capella, en la qual tenien lloc, a més dels cultes religiosos, les cerimònies, s'hi afegí la construcció del teatre; una gran aula envoltada de graderies amb tribunes per als oradors i un seient especial per a les autoritats universitàries. No obstant això, els professors degueren contemplar amb impotència com els seus edificis no assolien la grandiositat dels que anaven aixecant-se en altres parts de la ciutat, destinats també a funcions educatives. Des de l'imponent col·legi de Sant Pau de la Companyia de Jesús, durant

molt de temps en dura competència amb la mateixa Universitat pel control de l'ensenyament de la llatinitat, o el Seminari de Nobles de Sant Pius V, aixecat per Joan Baptista Pérez per a l'arquebisbe Tomàs Rocabertí i el grandios col·legi de l'Escola Pia, fins a la Biblioteca Andreiana del palau arquebisbal o la Casa d'Educandes de l'arquebisbe Mayoral, avui seu de l'Ajuntament.

Davant d'edificis tan esplèndids, els de la Universitat, mancats a més a més d'un pla unitari, devien semblar mesquins a pesar de les lloes literàries, i precisament quan a penes s'acabava el millor de tots, la Biblioteca General, va ser, com també la major part del conjunt, gairebé completament destruït pel ferotge bombardeig de les tropes del mariscal Suchet el 1812. Les construccions van romandre molts anys en un estat semiruïnós fins que, lentament però de manera constant, es va emprendre la tasca de reconstrucció, amb un criteri monumental que pretenia d'una vegada per sempre donar un sentit d'unitat a tota la fàbrica. Al principi, amb els pobres recursos del claustre, com es pot veure en la decisió admirable dels professors de dedicar a aquests treballs la meitat dels seus salaris: després, ja com una més de les universitats de l'Estat liberal, una sèrie de competents arquitectes van tractar de consumir el projecte original dissenyat per Timoteo Calvo.

D'aquesta manera, els murs i les dependències, el pòrtic i el mobiliari, ens parlaran d'aquells que els van fer i hi van habitar, en el moment que una intervenció rehabilitadora, al llindar del nou mil·lenni, ens tornarà a aquesta casa rejoyenida, i amb tota l'excel·lència per fer-la més accessible encara, si fos possible, a tots els ciutadans. Aquest Estudi General que, a través de la ciència i la cultura, ha estat sempre i des de la seua fundació al servei dels valencians.

/ DANIEL BENITO GOERLICH, comissari de l'exposició

El patrimoni universitari

FITXA

Títol
▶ Els trossos de la Universitat de València

Autor
▶ Daniel Benito Goerlich

Editorial
▶ Universitat de València

Es tracta de l'edició més luxosa de totes les que han vist la llum al llarg de les celebracions commemoratives dels Cinc Segles de la vida universitària (1499-1999). Impresa a tot color, l'obra mostra, de la mà dels principals especialistes, les diverses col·leccions de tota mena que la Universitat de València ha anat acumulant al llarg dels seus cinc segles d'existència. És una mostra especialment reeixida d'un dels projectes emblemàtics de les celebracions cincentenàries: la catalogació i difusió del patrimoni de la Universitat amb l'objectiu de donar-lo a conèixer i de posar-lo a l'abast de tots els ciutadans, perquè no és possible entendre la història del País Valencià sense tindre en compte la petjada indeleble de la seua universitat i dels personatges que per ella han passat al llarg de cinc segles d'història.

Passat, present i futur

FITXA

Títol
▶ Cinc segles i un dia

Autor
▶ Salvador Albiñana, ed.

Preu
▶ 5.000 PTA

Una obra en gran format que permet resseguir el pols de la primera institució acadèmica del País Valencià durant els cinc segles de la seua història. Una rica panoràmica on destaquen les ciències i els diferents sabers, els estudis i les professions, els emblemes, els tresors i els personatges històrics més significatius. En suma, tot el dinamisme de l'Estudi General de València. És el relat possible dels episodis que han anat creant la llarga història de la Universitat de València i convertint-la en allò que és hui. Un relat protagonitzat per professors, estudiants i personal d'administració de les més diverses èpoques i característiques com diverses són les circumstàncies que han anat organitzant els sabers i els poders d'aquesta universitat que vol continuar sent part fonamental de la ciutat.